

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Tos/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123010793
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7123010793.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margaréty Jurkovej Žoldákovvej a sudcov JUDr. Miroslava Osifa a JUDr. Miroslava Baňackého, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 06. septembra 2023, v trestnej veci proti odsúdenému A. B., pre trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, o sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II proti uzneseniu Mestského súdu Košice zo dňa 26.06.2023 sp. zn. 47PP/2/2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. z a m i e t a sťažnosť okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Mestský súd Košice uznesením sp. zn. 47PP/2/2023 zo dňa 26.06.2023 podľa § 62 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 (ďalej len „Trestný zákon“) podmienčne prepustil odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, C., D. E., trvale bytom B., F. C., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v G. H. I. J. K. L. C. - F., z výkonu úhrnného a súhrnného trestu odňatia slobody uloženého za trestný čin podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4To/1/2017 zo dňa 11.04.2018 vo veci Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/14/2007 v trvaní 8 (osem) rokov, na slobodu.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov.

Proti tomuto uzneseniu po jeho vyhlásení, odôvodnení a po poučení o možnosti podať opravný prostriedok, prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II do zápisnice o verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť. V písomných dôvodoch sťažnosti prokurátor uvádza nasledovné:

V prvom rade je potrebné uviesť, že aplikácia inštitútu podmienčného prepustenia (ako aj všetkých ostatných spôsobov predčasného ukončenia výkonu trestu odňatia slobody) je fakultatívna. To znamená, že je vo sfére voľného uváženia súdu, aby v mantineloch zákonnej a podzákonnej právnej úpravy a na základe dostupných informácií, najmä hodnotenia odsúdeného ústavom na výkon trestu odňatia slobody rozhodol, či odsúdený splnil podmienky na aplikáciu tohto inštitútu. Inými slovami, subjektívne právo odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje.

Zákon stanovuje diskrečnú právomoc súdu rozhodnúť, či odsúdený bude alebo nebude podmienčne prepustený ("súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť") na základe posúdenia splnenia zákonných podmienok. Keďže odsúdený nemá subjektívne právo na podmienčné prepustenie a súd má diskrečnú právomoc, neexistuje povinnosť súdu automaticky odsúdeného podmienčne prepustiť pri splnení podmienok (splnenie formálnej podmienky a pozitívne hodnotenie z ústavu). Súd má priestor na posúdenie všetkých okolností, ktoré súvisia s minulosťou odsúdeného a jeho možným budúcim správaním, v súlade so zákonnými podmienkami.

Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení je rovnako nevyhnutné prihliadať na povahu a závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, ako aj na predchádzajúcu trestnú činnosť odsúdeného. Prokurátor poukázal na skutočnosť, že trestná minulosť odsúdeného je závažná, ako aj trestná činnosť, za ktorú vykonáva trest odňatia slobody (trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), písm. d) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku a trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku), ktorá má spojenie s obzvlášť závažnou trestnou činnosťou vykonávanou organizovanou skupinou, ktorá ohrozovala najvyššie ľudské hodnoty, ako je aj ľudský život.

Z vyššie uvedených dôvodov zastáva názor, že aj keď sú v danom prípade splnené tak formálne, ako aj materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného, v prípade podmiennečného prepustenia je nevyhnutné uložiť odsúdenému aj probačný dohľad nad odsúdeným spolu s obmedzeniami a povinnosťami spočívajúcimi v zákaze stretávať sa s osobami, s ktorými v minulosti páchal trestnú činnosť v akejkoľvek forme a v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, aby sa tak u odsúdeného čo najviac minimalizovalo riziko opätovného páchania trestnej činnosti.

Prokurátor poukázal pritom na skutočnosť, že aj samotný ústav na výkon trestu odňatia slobody vo svojom stanovisku odporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného, avšak s uložením probačného dohľadu a rovnako poukázal na skutočnosť, že odsúdený už bol z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý v súčasnosti vykonáva, neprávoplatne podmiennečne prepustený uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/203/2022 zo dňa 22.08.2022, kedy mu bol uložený aj probačný dohľad spočívajúci v obmedzení a povinnosti podľa § 51 ods. 3 písm. f) Trestného zákona zákaz kontaktu s osobami, s ktorými v minulosti páchal trestnú činnosť v akejkoľvek forme a podľa § 51 ods. 4 písm. k) Trestného zákona v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Keďže intervenujúci prokurátor podal proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, odsúdený ešte pred rozhodnutím krajského súdu vzal svoju žiadosť o podmiennečné prepustenie späť.

Vzhľadom na vyššie uvedené okresný prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Košiciach podľa § 194 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku na podklade sťažnosti prokurátora zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

V písomnom vyjadrení k odôvodneniu sťažnosti okresného prokurátora, obhajca odsúdeného A. B. konštatuje nasledovné:

So sťažnosťou prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 26.06.2023, ktorú zahlásil priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí po vyhlásení rozhodnutia prvostupňového súdu, ako aj s odôvodnením jeho sťažnosti písomným podaním zo dňa 09.08.2023 a tam uvedenými dôvodmi jeho sťažnosti, sa nestotožňuje a považuje ich za nesprávne a nedôvodné, a to z nasledovných dôvodov:

V prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sám prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II v písomnom odôvodnení svojej sťažnosti konštatuje, že v jeho prípade sú splnené tak formálne, ako aj materiálne podmienky na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý aktuálne vykonáva. Ohľadom tejto skutočnosti nejestvuje medzi názorom prvostupňového súdu, prokurátora a jeho osoby žiaden nesúlad a rozpor.

S ohľadom na povahu a závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú sa nachádza vo výkone trestu, ako aj na jeho trestnú minulosť, je však podľa názoru prokurátora nevyhnutné uložiť mu probačný dohľad spolu s konkrétnymi obmedzeniami a povinnosťami, na ktoré poukazuje v odôvodnení svojej sťažnosti, aby sa u neho čo najviac minimalizovalo riziko opätovného páchania trestnej činnosti.

S uvedenou argumentáciou prokurátora, o potrebe osobitne a izolovane prihliadať aj na závažnosť ním spáchanej trestnej činnosti a jeho trestnej minulosti, nesúhlasí. Má za to, že pri posudzovaní splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného je potrebné prihliadať najmä na zmeny v správaní odsúdeného (v porovnaní s jeho predošlým životom), ktoré sú podporené hodnotením osoby odsúdeného ústavom na výkon trestu odňatia slobody, a nie na skutočnostiach predchádzajúcich

odsúdeniu a nástupu výkonu trestu, vyplývajúcich napr. z výpisu z registra trestov. V tomto poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo dňa 24.05.2022, sp. zn. I. ÚS 36/2022, v zmysle ktorého:

„Posúdenie predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť odsúdeného či „nevyužitie poskytnutej šance“ podmieneného prepustenia z výkonu trestu. Pokiaľ ide o predchádzajúce odsúdenia jednotlivca, zo strany všeobecného súdu je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu trestnej činnosti.

Pri posúdení predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti je ďalej potrebné zohľadniť aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa po prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu ocitol.

Ústavný súd pripomína, že predpoklad vedenia riadneho života nemôže byť založený len na informáciách či skutočnostiach predchádzajúcich nástupu sťažovateľa do výkonu trestu odňatia slobody. Je povinnosťou všeobecných súdov zohľadniť a posúdiť zmeny.”

Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí dňa 26.06.2023, v roku 2008 sa s manželkou a dcérou natrvalo odsťahoval zo L. do F., kde sa usadili, prihlásil sa na trvalý pobyt, legálne sa zamestnal a žil život riadneho občana, až do jeho dobrovoľného nástupu na výkon trestu odňatia slobody v roku 2018. Odtrhol sa tak od predošlého spôsobu života a všetkých sociálnych väzieb, ktoré ho doviedli k páchaniu trestnej činnosti a vo F. si vybudoval silné rodinné, sociálne a profesijné zázemie.

Vo všetkých zamestnaniach vo F. bol hodnotený kladne. Svoj predošlý život hodnotí veľmi kriticky, nestotožňuje sa s ním, avšak vie, že svoju minulosť už bohužiaľ nezmení. S osobami, s ktorými sa dopúšťal trestnej činnosti a s ktorými bol spoločne odsúdený, už viac ako 15 rokov nie je v žiadnom kontakte a neudržiava s nimi žiadne vzťahy. Pripomína tiež to, že pri všetkých svojich predošlých podmienených prepusteniach z výkonu trestu odňatia slobody sa vždy osvedčil a že za posledných 20 rokov sa nedopustil žiadneho protispoločenského správania a trestného činu.

Z uvedených dôvodov má za to, že uloženie probačného dohľadu a primeraných obmedzení a povinností, v zmysle požiadavky prokurátora a dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení svojej sťažnosti proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu, by bolo neúčelné a nedôvodné.

V prípade jeho podmieneného prepustenia na slobodu by sa okamžite vrátil k svojej rodine (manželke a dcére) do F., kde by sa opätovne riadne zamestnal a plnil si svoje rodinné a pracovné povinnosti a záväzky.

Výkon probačného dohľadu (vrátane plnenia uložených obmedzení a povinností) je založený predovšetkým na pravidelnom osobnom kontakte s probačným a mediačným úradníkom. V prípade jeho uloženia by tak musel vždy pravidelne vycestovať zo F. na L., čo by mu neumožňovalo riadne si plniť svoje pracovné povinnosti vo F., a tiež by ho to neúmerne finančne zaťažovalo. Finančné prostriedky vynaložené na tieto cesty by tak nemohol použiť na uspokojovanie základných potrieb jeho rodiny, a najmä na pokrytie nákladov na štúdium jeho dcéry M., čo by predstavovalo jeho prioritu po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Rovnako uloženie konkrétnych primeraných povinností a obmedzení prvostupňovým súdom (zákaz stretávania sa, príkaz zamestnať sa), ktorých uloženia sa prokurátor domáha, by malo prakticky len deklaratórny účinok, vzhľadom na to, že s osobami, s ktorými páchal trestnú činnosť, sa už viac ako 15 rokov nestýka (a ani sa sťkať nechce) a že bol od roku 2008 do nástupu na výkon trestu v roku 2018 permanentne zamestnaný, čo súdu preukázal viacerými listinnými dôkazmi. Opätovné zamestnanie po jeho prepustení na slobodu považuje za samozrejmosť, uvedené súdu preukázal aj predloženým prísľubom zamestnania v spoločnosti “C.” vo F..

Pokiaľ prokurátor v písomných dôvodoch svojej sťažnosti poukazuje na to, že aj ÚVTOS vo svojom stanovisku odporučil jeho podmienené prepustenie, avšak s uložením probačného dohľadu, k tomu uvádza, že je tomu podľa jeho názoru opäť preto, že ÚVTOS pri jeho hodnotení prioritne a jednostranne vychádzal z jeho trestnej minulosti a povahy a závažnosti trestných činov, pre spáchanie ktorých aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, avšak bez poznania vyššie uvedených skutočností a faktov, t.j. že pred

nástupom na výkon trestu viedol viac ako 10 rokov vo F. riadny a usporiadaný život, bol zamestnaný a že nepáchal žiadnu trestnú činnosť. Preto ani toto odporúčanie ÚVTOS, aby mu bol uložený probačný dohľad (ktoré pre konajúci súd napokon nie je záväzné), žiadnym spôsobom nediskvalifikuje rozhodnutie prvostupňového súdu o jeho podmiennečnom prepustení bez uloženia probačného dohľadu a primeraných povinností a obmedzení.

Napokon, prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (str. 5) veľmi zrozumiteľne a logicky zdôvodnil, na základe akých objektívnych skutočností v jeho prípade nepristúpil k uloženiu probačného dohľadu.

Je toho názoru, že z vyššie uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že prevýchova, resocializácia a náprava u neho nastala ešte pred samotným začatím výkonu trestu odňatia slobody, ktorý aktuálne vykonáva, a to v roku 2008, a teda že doterajším výkonom trestu odňatia slobody došlo k jej úspešnému zavŕšeniu. Považuje za vysoko pravdepodobné, až nesporné, že v prípade jeho podmiennečného prepustenia na slobodu aj bez probačného dohľadu sa riadne zaradí do spoločnosti a do života, ktorý viedol pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody, a že sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a dôvodov preto navrhol, aby Krajský súd v Košiciach nevyhovel sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 26.06.2023 v zmysle jej písomného odôvodnenia zo dňa 09.08.2023 proti uzneseniu Mestského súdu Košice zo dňa 26.06.2023. sp. zn. 47PP/2/2023 a aby túto sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce výrokom napadnutého uznesenia a po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie každého odsúdeného krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Na základe preskúmania správnosti výrokov samotného uznesenia okresného súdu, napadnutého sťažnosťou prokurátora, krajský súd považuje za správne závery okresného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, na obsah ktorého týmto v podrobnostiach poukazuje v zmysle jednoty rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa, podľa ktorých záverov u odsúdeného sú splnené všetky zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu podľa ustanovenia § 66 ods. 1, 2 Tr. zák. Okresný súd správne poukázal na to, že uvedené ustanovenie podmieňuje podmiennečné prepustenie odsúdeného splnením troch podmienok, a to vykonaním trestu v predpísanej dĺžke, preukázaním polepšenia plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu a preukázaním dôvodnej možnosti (nie však nevyhnutnosti) očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa názoru krajského súdu okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia správne dospel k záveru, že odsúdený splnil formálnu zákonnú podmienku, ktorou je vykonanie zákonom vyžadovanej časti trestu.

Pokiaľ ide o splnenie ostatných zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, podľa ktorého sa odsúdený vo výkone trestu správal v súlade s ústavným poriadkom a plnil si svoje povinnosti, čo bolo ocenené udelením disciplinárnych odmiern. Uvedené zistenia okresného súdu majú úplnú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, a to prísľubom zamestnania od spoločnosti C., spoločenskou zárukou manželky a blízkych osôb, pracovnou referenciou spoločnosti N., L., potvrdením o zložení spoločenskej záruky rodiny spolu s úradným prekladom, potvrdením o prihlásení k trvalému pobytu, nájomnou zmluvou na byt s úradným prekladom, pracovnou zmluvou so spoločnosťou O. N. s úradným prekladom, osvedčením o zamestnaní spoločnosti O. s úradným prekladom a potvrdením o príjme (bez prekladu), pričom prokurátor v dôvodoch sťažnosti správnosť týchto skutkových zistení okresného súdu ani nenamieta.

S poukazom na uvedené a na okresným súdom správne ustálenú formálnu podmienku, odsúdený už vykonal viac ako dve tretiny uloženého trestu odňatia slobody, ako aj materiálne podmienky, teda preukázateľné polepšenie odsúdeného a naplnenie predpokladu, že bude viesť na slobode riadny život, a to aj bez uloženia probačného dohľadu, keďže odsúdený pred nástupom na výkon trestu žil dlhodobo vo Švajčiarsku a po prepustení z výkonu trestu sa do miesta trvalého pobytu k rodine vrátil a zamestná sa u pôvodného zamestnávateľa, je podľa názoru krajského súdu dôvodný záver okresného súdu, podľa ktorého odsúdený vo výkone súhrnného trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o splnenie ďalšej zákonnej podmienky možného očakávania, že odsúdený v budúcnosti bude viesť riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák., krajský súd poukazuje na to, že podľa správnych zistení okresného súdu pred predmetným výkonom súhrnného trestu odsúdený sa nedopúšťal trestnej činnosti, naposledy sa dopustil v roku 2002 síce závažnej trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený trest nepodmienečný a teda posledný záznam v registri trestov je z roku 2007. Aj vzhľadom na tento značný odstup času sa ukladanie probačného dohľadu odsúdenému javí ako formálne a nie smerujúce k jeho ďalšej prevýchove. S poukazom na výchovný účel trestu podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. a na okresným súdom správne ustálené preukázanie polepšenia sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu ani podľa názoru krajského súdu z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplývajú také konkrétne skutočnosti, ktoré by svedčili o účelovosti správania odsúdeného počas jeho doterajšieho výkonu trestu a o nenaplnení výchovného účelu trestu u tohto odsúdeného v zmysle vyššie uvedených východiskových úvah ohľadne účelu inštitútu podmieneného prepustenia. Pokiaľ prokurátor poukazoval v dôvodoch svojej sťažnosti na závažný charakter trestnej činnosti, za ktorú odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, je potrebné uviesť, že táto okrem iných negatívnych skutočností týkajúcich sa osoby odsúdeného, (ktoré neboli zistené ani krajským súdom) nie je dôvodom na uloženie probačného dohľadu nad odsúdeným spolu s obmedzeniami a povinnosťami spočívajúcimi v zákaze stretávať sa s osobami, s ktorými v minulosti páchal trestnú činnosť a v príkaze zamestnať sa alebo preukázateľne sa uchádzať o zamestnanie.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Keďže s poukazom na vyššie uvedené, krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.